

СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ КОНКРЕТИЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО МОВЛЕННЯ (обставинні та з'ясувальні)

Проаналізовано функційне навантаження складнопідрядних конструкцій зі з'ясувальним та обставинним підрядним компонентом у політичному дискурсі. Визначено особливості синтаксичної будови таких конструкцій у мовленні громадських діячів. Окреслено семантичні особливості вживання складнопідрядних конструкцій із з'ясувальним та обставинним підрядними компонентами.

Ключові слова: політичне мовлення, мовленнєвий вплив, складнопідрядне речення із з'ясувальним та обставинним підрядними компонентами.

Проанализировано функциональное значение сложноподчиненных конструкций с обстоятельственным придаточным и изъяснительным придаточным в политическом дискурсе. Определены особенности синтаксического строения таких конструкций в речи общественных деятелей. Разграничены семантические и идеологические особенности употребления сложноподчиненных конструкций с обстоятельственным придаточным и изъяснительным придаточным.

Ключевые слова: сложноподчиненные предложения с обстоятельственным придаточным, сложноподчиненное предложение с изъяснительным придаточным, политическая речь, речевое воздействие.

The article deals with the functional meaning of complex structures with an adverbial clause and an object clause in a political discourse. The features of the syntactic structure in speeches by public figures are defined in this article. Semantic and ideological features of the use of complex structures with the adverbial clause and the object clause are differentiated.

Keywords: complex sentences with an adverbial clause, complex sentences with an object clause, political speech, speech influence.

Електоратові потрібне змістовне, доступне та переконливе політичне мовлення. Зазвичай політичні діячі намагаються не обтяжувати свої промови складними синтаксичними конструкціями, утім у деяких випадках такі конструкції надають промовам особливо концентрованого змісту, увиразнюють їх, роблять повідомлення доступним та зrozумілим. Саме тому громадські діячі активно послуговуються складнопідрядними реченнями з означальним, обставинним та з'ясувальним підрядними компонентами.

Складнопідрядні речення з означальним компонентом покликані зазвичай насычувати мовлення детальними образами, що легко та

швидко сприймаються уявою реципієнта та засвоюються в ній. Такі конструкції розширяють образність політичного дискурсу.

З метою ж конкретизації та чіткості вираження емоцій, переконань та позиції політики послуговуються складнопідрядними реченнями із з'ясувальним та обставинним компонентами. Такі конструкції, навпаки, покликані не узагальнювати образ, а деталізувати його, уточнювати.

Текстотвірний і виражальний потенціал різних типів складних речень вивчали вітчизняні й зарубіжні лінгвісти. З-поміж праць цього напряму виділяють, зокрема, наукові розвідки М. Бахтіна [1], В. Виноградова [3], С. Дорошенка [5], С. Єрмоленко [6], Ю. Левицького [8], Ю. Лотмана [9], В. Лукіна [10], І. Моїсєєвої [11], Г. Москальчука [12], Л. Теньєра [14], Я. Тестельця [15] та ін.

Особливості ж функціонування складнопідрядних конструкцій з підрядним з'ясувальним та обставинним компонентами в політичному дискурсі досі не стали об'єктом лінгвістичного дослідження.

Мета дослідження полягає у встановленні специфіки українськомовного політичного дискурсу через розкриття його структурно-сintаксичних характеристик, зокрема особливостей функціонування в політичному дискурсі Дніпропетровщини складнопідрядних конструкцій із з'ясувальним та обставинним підрядним компонентами.

Об'єктом дослідження є українськомовні тексти, що належать до політичного дискурсу Дніпропетровщини.

Предметом вивчення стали структурно-сintаксичні особливості складнопідрядних речень із з'ясувальним та обставинним підрядними компонентами в мовленні політиків Дніпропетровщини.

Джерелом дослідження слугували висловлення політиків Дніпропетровщини, опубліковані в новинних статтях на офіційному сайті Дніпропетровської облдержадміністрації.

На думку Г. Гавrilової, підрядне речення має подвійну інформативність: «номінативну, ґрунтовану на його речовинному реальному значенні, та інформативність сintаксичного знака, що будується на семантико-сintаксичному та функційно-сintаксичному значенні» [4, с. 93].

Підтримує ідею подвійної інформативності підрядного речення й Г. Філіппов, відзначаючи, що «у відношеннях залежного й головного предиката мовець відбиває не лише відображення двох дій, а й ставлення суб'єкта (або суб'єктів) через них» [17]. У виборі оповідачем мовних засобів, зокрема й певних типів і структур складного речення,

виявляється його ставлення до подій. У політичному мовленні такі складнопідрядні речення дають мовцю змогу не лише тримати слухача в стані постійної підвищеної уваги, а й передавати бажану картину світу та потрібні емоції. Це сприяє збільшенню прихильності електорату, а також ефективному впливу на свідомість виборців.

Подвійна інформативність складнопідрядного речення забезпечує цим синтаксичним конструкціям можливість реалізовувати в політичних промовах текстотвірний та виражальний потенціал.

Аналізований різновид речень найяскравіше виявляє свій текстотвірний потенціал на рівні «локальної зв'язності» (термін Н. Валгіної [2]), засвідчуючи можливості певної залежності в структурному внутрішньотекстовому зв'язку.

Виступаючи одиницею, що покликана переконувати електорат та безпосередньо впливати на свідомість реципієнта, його внутрішній стан, емоції та відчуття, складнопідрядні речення із з'ясувальним та обставинним компонентами реалізують у мовленні політичних діячів свої виражальні можливості.

До того ж складнопідрядні речення із з'ясувальним підрядним у політичному дискурсі вибудувано так, що головна частина речення переважно виконує виражальну функцію, а підрядна – текстотвірну.

Громадські діячі послуговуються такими конструкціями переважно для висвітлення своєї діяльності або ж своєї позиції. Зазвичай головна частина таких речень складається з підмета, вираженого займенником першої особи одинини чи множини, та присудка, вираженого модальним дієсловом із семантикою волевиявлення: *сподіватися, вимагати, бути впевненим, хотіти* та ін. Підрядна частина речення містить певний сигнал, указівку, що переадресовує реципієнта до попереднього речення або ж дає підґрунтя для розуміння смислу наступного, наприклад: *Я впевнений, що цьогорічний валовий збір зерна даст змогу забезпечити область продовольчим зерном, насіннєвим матеріалом, фуражем та розрахуватися за земельні паї. До кінця року завдяки збільшенню валового збору у галузі рослинництва та запровадженню нових проектів у галузі тваринництва Дніпропетровщина вийде на позитивні показники росту сільськогосподарської продукції (1); Сьогодні регіон-лідер України – Дніпропетровщина – проводить зустріч з регіоном-лідером Італії – Ломбардією. Я упевнений, що вона стане початком нового етапу в історії взаємовідносин між нашими регіонами (2); Фестиваль «Стопудівка», який проходить*

у Синельниківському районі, збирає людей з усіх куточків не лише нашої області, але й країни. Ми сподіваємося, що цей фестиваль стане одним із символів нашої області і згодом переформатується у міжнародний (3); Директору Придніпровської ТЕС вручили «чорну мітку». Таке **попередження** зробила обласна влада та громадськість підприємству – найбільшому забруднювачу Дніпропетровська. Ми хочемо, щоб ці «чорні мітки» стали для керівництва ПТЕС приводом замислитися над діяльністю підприємства (4); Не менш актуальною для України є **проблема СНІДу**. Тренінги, які планують провести німецькі фахівці для наших лікарів, вже мають і матимуть ще більший вплив на **показники смертності цієї категорії хворих**. Ми розраховуємо, що ці показники будуть знижені як мінімум на 10–15 % (5); Латвія прийме на безкоштовне лікування **двох поранених українських військових**. Ми сподіваємося, що латвійські лікарі допоможуть колегам з України та спільними зусиллями зможуть повернути хлопців до максимально повноцінного життя (6); Наразі вже зібрано 1 млн грн. Середній внесок складає близько 50 грн. Це означає, що близько 20 тис. осіб зробили пожертвування. І я впевнений, що ця кількість ще подвоїться, а то і потроїться (7).

За допомогою підрядної частини таких речень мовець актуалізує своє послання, уводить нове повідомлення в систему вже відомої інформації. Головна ж частина речення передає нову інформацію – наміри політиків, упливаючи безпосередньо на сприйняття повідомлення реципієнтом. У такий спосіб політичні діячі м'яко (прохання) чи жорстко (вимога, наказ) повідомляють електоратові свої побажання, а отже, й інформують про напрям своєї діяльності та плани на майбутнє.

У політичному мовленні безпосередній мовленнєвий вплив на реципієнта відбувається за допомогою складнопідрядних речень зі з'ясувальним підрядним компонентом, у яких головне є односкладною непошириеною конструкцією із головним членом речення, вираженим модальним дієсловом зі значенням волевиявлення або прислівником. У таких синтаксичних конструкціях головна частина речення, що покликана реалізувати виражальний потенціал, передає інформацію на емоційному рівні, підрядна частина, що виконує переважно текстотвірну функцію, акцентує увагу слухача на важливих меседжах, наприклад: *Президент України високо оцінив професійну підготовку та роботу медичних спеціалістів Дніпропетровщини... Впевнений, що з такими професіоналами своєї справи ми досягнемо дійсно високих стандартів у медицині* (8); *Дуже важливо, що люди*

бачать результат. Часто до нас підходять **жителі міста** з вдячністю, кажуть, що тепер можуть бути спокійні за своїх дітей (9); Люди **вільно приходили на дільниці і робили свій вибір**. Показово, що за такої **відкритості** вибори пройшли в один тур (10); Дуже важливо, що допомога надається **адресно**. Ми всіх відстежуємо, беремо телефони. Дзвонимо в територіальні центри міграційної служби, говоримо, що до вас приїде **конкретна людина**, і вони її вже чекають і обслуговують (11); Нам довелося тікати, адже **було дуже страшно...** Сподіваємося, що все **буде добре** (12); На XVII Всеукраїнському фестивалі фільмів і телепрограм для дітей та юнацтва **серіал «Школа»** отримав диплом переможця в номінації «Кращий автор і режисер фільмів для дітей» за фільм «Гаманець». Бажаю, щоб у **серіалу «Школа»** і його творців попереду було ще багато **перемог** (13) тощо.

До того ж конструкції, де головне речення складається лише з головного члена, вираженого прислівником, дають можливість мовцю переконати реципієнта у важливості виголошеної думки, а також на підсвідомому рівні повідомити про начебто велику кількість людей, що згодні з нею. Такий ефект виникає через безособовість прислівника. Головний член речення, виражений прислівником, указує не на конкретну особу чи групу людей, що виконують дію, а на будь-кого.

Потрібно відзначити, що складнопідрядні речення з обставинним підрядним компонентом мають протилежно відмінну реалізацію текстотвірної та виражальної функції. У таких реченнях виражальну функцію найчастіше виконує підрядна частина, а текстотвірну – головна.

Головне речення таких конструкцій переважно складається з підмета, вираженого займенником першої особи множини, рідше – іменником на позначення органів влади, та присудка, вираженого дієсловом, подекуди факультативні й другорядні члени речення. Підрядний компонент складного речення зазвичай – повне поширене речення, що приєднується до головної частини за допомогою сполучників підрядності **щоб** та **аби**, наприклад: *Ми створюємо можливості, аби будь-яка дитина могла зайняти гідне місце в житті. У роботі зі створення можливостей для дітей та молоді влада розраховує на їх активну участь у цьому процесі* (17); *Влада продовжує відновлювати колись закриті дитячі садки. Ми працюємо над тим, аби кожна дитина нашого регіону мала рівні можливості у вихованні та розвитку* (18); *Моделювання наближає юних*

конструкторів до реалізації себе у майбутній професії, яка й надалі прославлятиме наш регіон. Обласна влада підтримує нашу творчу молодь, щоб наші юні мешканці мали змогу повною мірою розкрити свої таланти та досягти нових висот у спорті та творчості (22); Люди, які залишаються тут, забезпечені житлом. Ми максимально сприяємо людям, щоб вони відчували себе тут, як вдома (23); Спеціально для контакту з «просунутою» частиною населення, для контакту з молоддю ми розробили спеціальний сайт комітету. Ми будемо активно вести діалог, дискусію з молоддю через соціальні мережі, щоб їх залучити до організації цих реформ (24) та ін.

Зміна функційного навантаження головної та підрядної частин речення уможливлює, незважаючи на граматичну й семантичну цілісність складнопідрядного речення, його поділ на два окремі ідеологічні повідомлення. Такі складнопідрядні речення перетворюються на своєрідні гасла, що повинні закріпитися у свідомості електорату у двох меседжах: влада постійно працює, вирішує складні питання; усе це вона робить для того, щоб життя змінилося на краще.

Цей перерозподіл сприяє міцнішій зв'язності тексту, що дає змогу політичним діячам підвищувати впливовість свого мовлення на реципієнтів. У таких реченнях майже завжди названо суб'єкт дії. Передусім це представник влади, рідше жителі регіону, інші структури, діяльність яких так чи так залежить від діяльності політиків, наприклад: В Україні *діє проект*, який дає можливість за рецептом від лікаря купувати ліки від цієї хвороби (гіпертонії. – К. К.) зі знижками 15–70 % (залежно від виробника). *Така робота* проводиться для того, аби мешканці як великих міст, так і найвіддаленіших селищ області могли придбати ліки від гіпертонії за доступними цінами (25); *Дніпропетровщина – це регіон можливостей. В області* створені всі умови, щоб діти могли всебічно розвиватися та втілювати у життя власні мрії (26); Здоровий спосіб життя відкриває перед людиною додаткові можливості для досягнення успіху в житті. Для того, щоб молодь Дніпропетровщини розвивалася, в області забезпечуються можливості для занять фізичною культурою і спортом (27); Проаналізувавши нашу роботу, ми повернулися до того, що необхідно думати про організацію госпіталів для легкопоранених. Вони потрібні для того, щоб не везти таких військових у тил, не витрачати ресурси, а лікувати на місці (29) та ін.

Головна частина в таких реченнях реалізує їхній текстотвірний потенціал, підрядна – виражає мету діяльності владних структур,

розширюючи смислове навантаження речення. Переважно в реченнях ідеться про певні досягнення представників влади, а суб'єкт, що виконує дію в головному реченні, – це вже результат діяльності органів владних структур.

Політичні діячі послуговуються складнопідрядними реченнями з обставинним підрядним компонентом також для того, щоб конкретизувати умови своєї діяльності та засвідчити реципієнтам конкретні факти, що вказують на виконану роботу, місце, час тощо. Підрядну частину таких речень із функційного погляду можна порівняти з обставиною в простому реченні. Але такі конструкції подають інформацію детальніше, малюючи багатогранну та яскраву ілюзорну картину світу для електорату. Підрядна частина цих речень реалізує виражальну функцію та обґруntовує причину, мету, час та місце діяльності тощо. Наприклад: *Ми періодично розсилаємо подібні повідомлення, особливо коли починається спека* (обставинне часу) (31); *I навіть зараз, коли ми нагороджуємо їх*, слово «посмертно» відбувається болем у серці (обставинне часу) (32); *Тим паче це стає актуальним у той час, коли до Дніпропетровська одразу великими групами прибувають поранені під час АТО військові* (обставинне часу) (33); *Вже сьогодні о 19 годині все обладнання буде доставлено в Донецьку область на блокпости, туди, де спецпідрозділи виконують свої завдання* (обставинне місця) (34); *Наразі у нас діти тренуються на базі загальноосвітніх шкіл, тому що ми не можемо прийняти всіх одночасно* (обставинне причини) (35); *Справді, були певні складнощі, тому що необхідно з різних областей доставити ці об'єкти сюди* (обставинне причини), потім проводилося дослідження (36); *Нам довелося тікати, адже було дуже страшно* (обставинне причини) (12) та ін.

Такі конструкції в головній частині речення, що виконує текстотвірну функцію, окреслюють проблему, що є в суспільстві, у підрядній частині, яка виконує виражальну функцію, пояснюються витоки, причина цієї проблеми. У такий спосіб політичні діячі максимально знімають із себе відповідальність, перекладаючи її на певні обставини, що не залежать начебто від них.

Проаналізувавши особливості функціонування в політичному мовленні складнопідрядних конструкцій, можна дійти висновку, що громадські діячі активно послуговуються складними реченнями з підрядним з'ясувальним та підрядним обставинним компонентами.

Складні конструкції зі з'ясувальною підрядною частиною, зокрема, дають можливість політикам максимально відсторонитися від своєї діяльності. Це уможливлює нав'язування реципієнтові хибної думки про те, що висловлювана позиція не належить безпосередньо політикові чи органам влади, такої позиції начебто дотримується багато хто з представників електорату.

Такі конструкції зазвичай складаються з головної частини – односкладне непоширене речення, що має у своїй структурі переважно лише головний член речення, виражений дієсловом зі значенням волевиявлення, а також із підрядної з'ясувальної, що передає зміст повідомлення. До того ж головна частина складного речення передає зміст безособово, що створює ефект невизначеності та загальності адресанта. Це на підсвідомому рівні впливає на реципієнта та примушує зайняти ту саму позицію, адже індивід зазвичай дослухається до думки загалу та приймає позицію більшості.

Якщо складнопідрядні речення зі з'ясувальним підрядним компонентом покликані в політичному дискурсі впливати на реципієнта на підсвідомому рівні, то складні речення з обставинним підрядним, навпаки, мають за мету переконувати реципієнта на рівні аргументів та доказів. Такі конструкції майже завжди інформують про діяльність органів влади, обґрунтовуючи їхні дії умовами, що склалися, визначаючи мету напряму діяльності, конкретизуючи місце та час подій. Особливість таких конструкцій політичного дискурсу полягає в тому, що складнопідрядні речення, незважаючи на його граматичну і семантичну цілісність, під час мовлення політиків розпадається на два окремі ідеологічні повідомлення.

Важлива відмінність у функційному навантаженні складнопідрядних речень з обставинним та з'ясувальним компонентом полягає в реалізації текстотвірної та виражальної функцій. У складнопідрядних реченнях зі з'ясувальним компонентом текстотвірну функцію виконує підрядна частина, а виражальну – головна, у складнопідрядних реченнях з обставинним компонентом навпаки. Це зумовлено відмінним функційним навантаженням, емоційним забарвленням та метою вживання.

Такі складнопідрядні конструкції є ефективним інструментом політичного мовлення, що дає змогу громадським діячам впливати на свідомість електорату та вибудовувати в його уяві бажаний ілюзорний світ.

У подальшому було б цікаво встановити специфіку вживання в політичному дискурсі складносурядних та безсполучниковых

синтаксичних конструкцій, вивчити природу їх функціонування в політичному мовленні та встановити особливості мовленнєвого впливу на реципієнта.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. **Бахтин М. М.** Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – [2-е изд.]. – М. : Искусство, 1986. – 444 с.
2. **Валгина Н.** Теория текста / Н. Валгина. – М. : Логос, 2003. – 280 с.
3. **Виноградов В. В.** О теории художественной речи / В. В. Виноградов. – М. : Высш. школа, 1971. – 239 с.
4. **Гаврилова Г. Ф.** Усложнённые сложные предложения в русском языке / Г. Ф. Гаврилова. – Ростов-на-Дону : Изд-во Ростовского ун-та, 1979. – 228 с.
5. **Дорошенко С. І.** Граматична стилістика української мови / С. І. Дорошенко. – К. : Рад. школа, 1985. – 200 с.
6. **Єрмоленко С. Я.** Синтаксис і стилістична семантика / С. Я. Єрмоленко. – К. : Наук. думка, 1982. – 210 с.
7. **Загнітко А. П.** Типологія семантико-синтаксичних відношень / А. П. Загнітко // Східноукраїнський лінгвістичний збірник. – Донецьк : Вид-во Донецького держ. ун-ту, 1997. – Вип. 3. – С. 22–34.
8. **Левицкий Ю. А.** Основы теории синтаксиса / Ю. А. Левицкий. – [3-е изд.]. – М. : КомКнига, 2005. – 368 с.
9. **Лотман Ю. М.** Структура художественного текста / Ю. М. Лотман. – М. : Искусство, 1970. – 384 с.
10. **Лукин В. А.** Художественный текст. Основы лингвистической теории и элементы анализа / В. А. Лукин. – М. : Ось-89, 1999. – 192 с.
11. **Моисеева И. Ю.** Синергетическая модель текстообразования : автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра филол. наук / И. Ю. Моисеева. – Челябинск, 2007. – 38 с.
12. **Москальчук Г. Г.** Структурная организация и самоорганизация текста / Г. Г. Москальчук. – Барнаул : Изд-во Алтайского ун-та, 1998. – 240 с.
13. **Ножин Е. А.** Проблемы теории публичной речи / Е. А. Ножин : автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра филол. наук. – М., 1974. – 47 с.
14. **Тенъер Л.** Основы структурного синтаксиса / Л. Тенъер ; [пер. с франц. ред. : Г. В. Степанов (пред.) и др. ; вступ. ст. и общ. ред. В. Г. Гака]. – М. : Прогресс, 1988. – 656 с.
15. **Тестелец Я. Г.** Введение в общий синтаксис / Я. Г. Тестелец. – М. : РГГУ, 2001. – 798 с.

16. **Федоров А. В.** Основы общей теории перевода / А. В. Федоров. – М. : Высш. школа, 1968. – 202 с.
17. **Филиппов Г. Г.** Причастие будущего времени на -ых и -ыа в якутском языке / Г. Г. Филиппов. – Якутск : Якутский гос. ун-т, 1996. – 200 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Новинні статті на сайті Дніпропетровської облдержадміністрації // Режим доступу: <http://adm.dp.ua>

1. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/3B44245A4137AE0DC2257BC95003B129E?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/3B44245A4137AE0DC2257BC95003B129E?OpenDocument)
2. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/0409D9994D02CD13C2257B86003146F6?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/0409D9994D02CD13C2257B86003146F6?OpenDocument)
3. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=D7968E032A84A6BDC2257D2600275305>
4. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=ACD6B2104658A628C2257D0F00591CAC>
5. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=8B51999F8A752DB0C2257D11004A3C52>
6. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=47E2E6D818B573D9C2257D20003F4CBE>
7. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=B8CD220C1119C32DC2257D200044C266>
8. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/74FB20E9B54D6EB4C2257B8D005A3F7A?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/74FB20E9B54D6EB4C2257B8D005A3F7A?OpenDocument)
9. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/6D6AE91297D38DDCC2257B7F004F3E67?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/6D6AE91297D38DDCC2257B7F004F3E67?OpenDocument)
10. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=E7F5021E7B1EB150C2257D2600533510>
11. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=401FBD90ACC04D67C2257D1C003548CC>
12. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=5A6EADAA54FAB484C2257D1F00326E37>
13. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/7347A72AF4C9D931C2257B830047B19D?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/7347A72AF4C9D931C2257B830047B19D?OpenDocument)
14. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/78FDF47E4676EFB1C2257B8B003940BA?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/78FDF47E4676EFB1C2257B8B003940BA?OpenDocument)
15. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/CA984D963FD83494C2257B8B002E7522?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/CA984D963FD83494C2257B8B002E7522?OpenDocument)
16. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/779DF347F187DB22C2257B80002F0163?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/779DF347F187DB22C2257B80002F0163?OpenDocument)

Складнопідрядні речення як засіб конкретизації політичного мовлення

17. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/DCB4EC420D2E29A3C2257B8E0033CEB9?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/DCB4EC420D2E29A3C2257B8E0033CEB9?OpenDocument)
18. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/2B0EF2948F877747C2257B8E004657F9?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/2B0EF2948F877747C2257B8E004657F9?OpenDocument)
19. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/C2E92BD083F77513C2257B8E004F5E0F?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/C2E92BD083F77513C2257B8E004F5E0F?OpenDocument)
20. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/0B14FEF3D5656CF5C2257B820034BB09?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/0B14FEF3D5656CF5C2257B820034BB09?OpenDocument)
21. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/F3DAFF48DCA40E84C2257B86002A21AD?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/F3DAFF48DCA40E84C2257B86002A21AD?OpenDocument)
22. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/E52F8C4268BD42EAC2257B8700227B33?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/E52F8C4268BD42EAC2257B8700227B33?OpenDocument)
23. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=5A6EADAA54FAB484C2257D1F00326E37>
24. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=0FC63FD7310A0620C2257D0E004ECCA3>
25. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/550A5D7465933BACC2257B8100460D5C?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/550A5D7465933BACC2257B8100460D5C?OpenDocument)
26. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/295E2A1B9764296FC2257B900055D520?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/295E2A1B9764296FC2257B900055D520?OpenDocument)
27. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/2488C75FC9C24037C2257B99005564CC?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/2488C75FC9C24037C2257B99005564CC?OpenDocument)
28. [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/\(docweb\)/779DF347F187DB22C2257B80002F0163?OpenDocument](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/(docweb)/779DF347F187DB22C2257B80002F0163?OpenDocument)
29. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=A10EC8AF7A57E35BC2257D2600271A18>
30. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=DFD63BA05C191F7DC2257D1800364516>
31. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=7B932466141D4551C2257D2400652D71>
32. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=F02347722547DF25C2257D08004BA058>
33. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=297FB61BE1A2D959C2257D1C0044E80A>
34. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=5103062A69B645A7C2257D120049B23E>
35. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=1E15AF4AAECBF29FC2257D1F0033FD03>
36. <http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/document.xsp?id=F87AC1829EE1A693C2257D1E002E6BD4>

Надійшла до редколегії 05.11.2015